

KLASIFIKACE SNOMED A MKN-10 V INFORMAČNÍCH SYSTÉMECH - AKTUÁLNÍ STAV POUŽITELNOSTI

Miroslav Přádka, Jana Vaculová

Abstrakt

Příspěvek reflektuje aktuální stav implementace mezinárodních klasifikací SNOMED, MKN-10 a MKN-O-3 v informačních systémech ČR s akcentem na efektivitu transferu centrálně evidovaných dat. Současně navrhuje úpravy zabrahující chybovosti v přenosu dat s cílem dosáhnout uživatelsky komfortního uspořádání u povinných hlášení do Národního onkologického registru.

Klíčová slova

SNOMED, MKN-10, MKN-O-3, informační systém, workflow

1 Úvod

Lokalizace mezinárodních zdravotnických klasifikací bývají implementovány v rámci informačních systémů v ČR a využívány rutinně při zpracovávání zdravotnické dokumentace; zpravidla je využívána aktuální revize Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN). Implementace dalších mezinárodních klasifikací jako např. SNOMED (Systematized Nomenclature of Medicine) bývá oborově specifické, především jde o morfologické obory (cytologie, patologie, ...)

2 Klasifikace SNOMED, MKN-10 a MKN-O-3 - aktuální verze

V rámci průběžných aktualizací nomenklatur jsou využívány zpravidla jen aktuálně podporované vybrané verze, u MKN se aktuálně jedná o 10. revizi této klasifikace (MKN-10). Nomenklatura SNOMED procházela dlouhým etapizovaným vývojem (viz obr. 1) a aktuálně dosáhla stadia SNOMED-CT (Clinical Terms) s tím, že předchozí verze byly garantem klasifikace zneplatněny:

Obrázek 1 – Vývoj klasifikací SNOMED

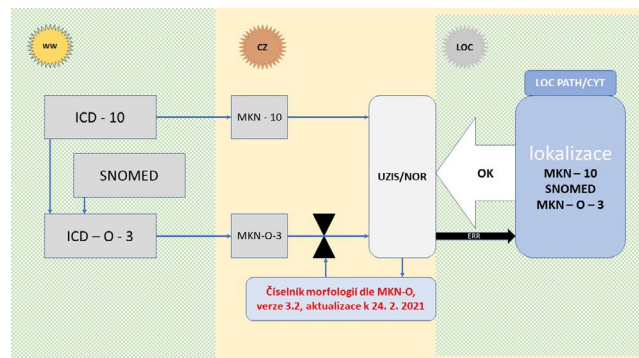
Ve vybraných odbornostech (onkologie, patologie, cytologie, ...) se využívá také klasifikace MKN-O-3, která je z čistě technického hlediska derivátem klasifikací MKN-10 a SNOMED.

Z uživatelského hlediska je pak nezbytné mít k dispozici v rámci využívaného informačního systému (IS) výše uvedené klasifikace (MKN-10, MKN-O-3) v aktuálních verzích.

3 Lokalizace mezinárodních klasifikací

Aktualizace mezinárodních klasifikací probíhá v ČR periodicky v závislosti na intenzitě potřeby aktualizace (viz obr. 2) s tím, že dochází k definicím obsahu národních lokalizací klasifikací (MKN-10, MKN-O-3), které jsou široce přístupné odborné veřejnosti prostřednictvím [2].

Dostupnost nových verzí klasifikací však automaticky neimplikuje provedení aktualizace uživatelských informačních systémů.

Obrázek 2 – Lokalizace mezinárodních klasifikací na národní úroveň včetně úrovně uživatelů

4 Workflow při správně aktualizovaných systémech uživatelů

Proces povinných hlášení dat evidovaných do centrálních registrů je metodicky závazně upraven, v případě hlášení do Národního onkologického registru (NOR) jsou metodické principy přístupné v rámci [1, 2], rozsah povinných hlášení definovaných vůči okruhu diagnóz dle MKN-10 pak např. v [2, 3]. Vzhledem k souběžnému využívání klasifikací MKN-O-3 je nutno dodržet strukturu hlášení v souladu s Přílohou č. 2 [1], která stručně sumarizována v obrázku č. 3.

NOR: Metodika sběru dat

Identifikace onkologického onemocnění (předmět hlášení)

- Příloha č. 1: Číselník onkologických onemocnění
- Příloha č. 2: Metodika zápisu výsledků histologického a cytologického vyšetření

P1: dle klasifikace MKN-10 ve vymezeném rozsahu

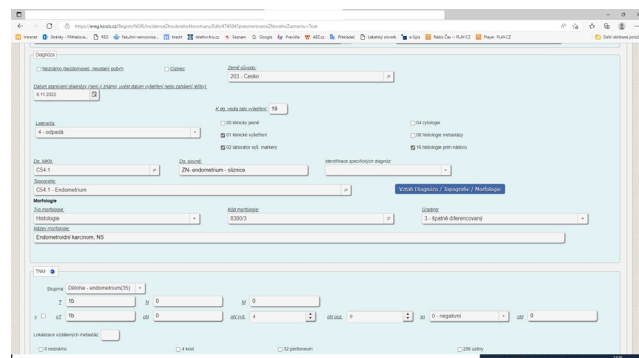
P2: dle klasifikace MKN-O-3

T - topografie: de facto dle MKN-10 v rozsahu C00-C80 (s výjimkami)

M - morfologie (histologie): dle SNOMED ve vymezeném rozsahu

Obrázek 3 – Princip struktury dat pro NOR na bázi využití klasifikace MKN-O-3

Zkušenost praví, že při uživatelsky disponibilních klasifikacích MKN-10 a MKN-O-3 v aktuálních verzích lze docílit procesu prakticky bezchybového (a uživatelsky vcelku komfortního) procesu hlášení povinně evidovaných dat do NOR (viz obr. 4). Vše za předpokladu využívání aktuální verze (!) Číselníku morfologií dle MKN-O, verze 3.2 - viz obr. 2. Připomínáme, že tento číselník je dostupný v rámci [2] a byl v posledním období aktualizován v letech 2020 a 2021.

Obrázek 4 – Uživatelské prostředí - hlášení pro NOR

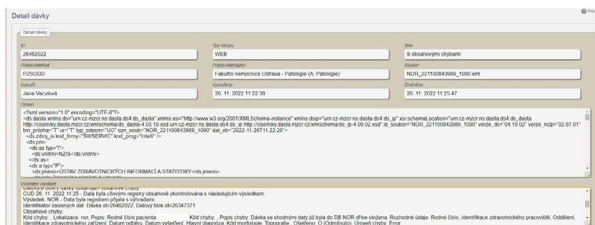
5 Chybová hlášení

V případě neúspěšné validace dat předaných do NOR je odesílateli doručeno chybové hlášení, jehož různé příklady/varianty prezentují obrázky 5 až 9.

Zpracování dat ve zdravotnických registrech - Výsledek obsahové kontroly
(Identifikátor dat: Dávka id=26461993)

cud@ereg.ksrzis.cz
Dnes, 10:48
Vaculová Jana, Mgr. Ph.D. ✉
Odpovědět | ▾

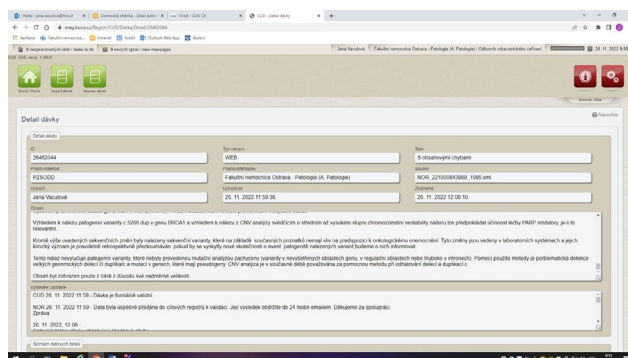
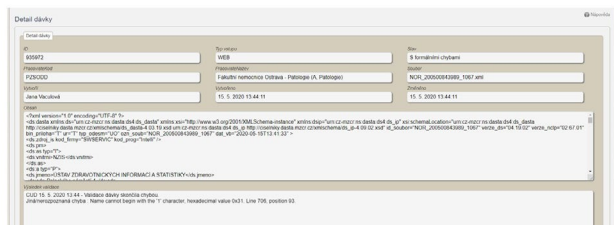
Výsledek NOR - Data nebyla registrem přijata z důvodu zjištěných chyb.
Identifikátor zaslaných dat: Dávka id=26461993. Datový blok id=26347342

Zpracování dat ve zdravotnických registrech - Chyba (Identifikátor dat: Dávka id=935972)

cud@ereg.ksrzis.cz
př 15.05.2020, 13:49
Vaculová Jana, Mgr. Ph.D. ✉
Odpovědět | ▾

Odeslání dat bylo neúspěšné. Kontaktujte, prosím, Help Desk ÚZIS ČR.
Identifikátor zaslaných dat: Dávka id=935972.

Obrázky 5–9 – Ukázky formulací chybových hlášení

Za podstatné faktory prevence vzniku chyb považujeme:

- Provedení aktualizace používaných klasifikací v informačním systému uživatele
- Osvětu pro uživatele
- Součinnost správců IT
- Součinnost uživatelů

6 Závěr

Eliminace chyb v povinných hlášení centrálně evidovaných dat v povinně elektronické formě předpokládá přítomnost aktuálních verzí využívaných klasifikací v rámci IS uživatele. V této souvislosti je významný i Číselník morfologií dle MKN-O, verze 3.2. Případný větší objem chyb rezultujících do zvýšeného počtu chybových hlášení může snižovat uživatelskou compliance.

SNOMED AND ICD-10 CLASSIFICATIONS IN INFORMATION SYSTEMS – THE STATE-OF-THE-ART

Abstract

The article reflects the state-of-the-art of classification SNO-MED, ICD-10 and ICD-O-3 implementations in information systems in Czech Republic, emphasizing the effectivity of transfer of centrally documented data. Concurrently it presents error-preventing data transfer and the aim to reach user-friendly arrangement in mandatory data reports towards the National Cancer Register.

Keywords

SNOMED, ICD-10, ICD-O-3, information database, workflow

Literatura

[1] Metodika NZIS: Národní onkologický registr - Metodika sběru dat. Dostupné na: <https://www.uzis.cz/res/file/registry/nor/nor-metodika-010-20180817-1.pdf>

[2] www.uzis.cz

[3] Prádka M., Vaculová J.: Implementace klasifikací MKN-10 a SNOMED v informačních systémech a transfer vybraných dat do centrálních registrů, DOI: 10.35191/medsoft_2020_1_32_55_55.

Kontakt

Ing. MUDr. Miroslav Prádka, Ph. D.
Ben Labor s.r.o.
Ostrava-Vítkovice
miroslav.pradka@seznam.cz

Mgr. Jana Vaculová, Ph. D.
ÚKMLPG FN Ostrava
jana.vaculova@fno.cz